O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"
Samarqand iqtisodiyot va servis instituti rektori
M.E. Po'latov
2024 yil "_____" __08__

Ro'yxatga olindi: __71010101__
2024 yil "_29_" _08_

ZIYORAT TURIZMI

O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:	1000000	- Xizmatlar
Ta'lim sohasi:	1010000	- Xizmat ko'rsatish sohasi
Mutaxassislik:	71010101	- Mehmonxona xo'jaligini tashkil etish va boshqarish
	71010401	- Turizm (faoliyat turlari bo'yicha)

SAMARQAND – 2024

Fan/modul kodi		O'quv yili	Semestr	Kreditlar
PILGT06		2024 - 2025	3	6
Fan/modul turi		**Ta'lim tili**		**Haftadagi dars soatlari**
Tanlov		O'zbek		6
1	**Fanning nomi**	**Auditoriya mashg'ulotlari (soat)**	**Mustaqil ta'lim (soat)**	**Jami yuklama (soat)**
	Ziyorat turizmi	72	108	180

2

I. Fanning mazmuni

Fanni o`qitishdan maqsadi - magistrantlarning mamlakatimizda turizm sohasini rivojlantirish maqsadida ziyorat turizm turlarini tashkil etish va faoliyat yuritishini ta'minlash bo'yicha ilmiy-tadqiqot ishlarini olib borish borasida bilim va ko'nikmalarini shakllantirishdir.

Fanning vazifasi - fanning maqsad va vazifalarini, ziyorat turizm: tushunchasi, mohiyati, tarkibi va rivojlanishining asosiy jihatlari, turli dinlarda ziyorat turizm asosini tashkil etuvchi diniy marosimlar, islom dinida ziyorat turizm asosini tashkil etuvchi diniy marosimlar, ziyorat turizmning tashkiliy-huquqiy asoslari, ziyorat turizm infratuzilmasi, turli mamlakatlarda ziyorat turizmni rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari, islom mamlakatlarida ziyorat turizmni rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari, O'zbekistonda ziyorat turizm turlarini tashkil etishning o'ziga xos tomonlari, ziyorat turizmni tashkil etish va o'tkazishda malakali kadrlarga quyiladigan talablarni o'rganishdan iborat.

Ushbu maqsadga erishish uchun fan talabalarni nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar, moliyaviy hodisa va jarayonlarga uslubiy yondashuv hamda ilmiy dunyoqarashini shakllantirish vazifalarini bajaradi.

3

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu. Ziyorat turizmi: tushunchasi, mohiyati, tarkibi va rivojlanishining asosiy jihatlari

Ziyorat turizmi fanining predmeti, uslublari va vazifalari. Ziyorat turizmi to'g'risida tushuncha. Ziyorat turizmi fanining maqsad va vazifalari. Ziyorat turizmi fanining boshqa fanlar bilan aloqasi.

2-mavzu. Turli dinlarda ziyorat turizmi asosini tashkil etuvchi diniy marosimlar

Dinlarning paydo bo'lish tarixi. Xristian (katolik, pravoslav va protestant) dinida ziyorat qilish bilan bog'liq qoidalar. Yahudiy dinida ziyorat qilish bilan bog'liq qoidalar. Buddizm dinida ziyorat qilish bilan bog'liq qoidalar.

	3. Muslim Tourist Perceived Value in the Hospitality and Tourism industry. Riyad Eid and Hatem El-Gohary. March 2014. Journal of Travel Research Fothcoming. DOI:10.1177/0047287514532367. https://core.ac.uk/download/pdf/141205293.pdf 4. Gannon, M. J., Baxter, I. W. F., Collinson, E., Curran, R., Farrington, T., Glasgow, S., Godsman, E. M., Gori, K., Jack, G., R. A., Lochrie, S., Maxwell-Stuart, R., MacLaren, A. C., MacIntosh, R., O'Gorman, K., Ottaway, L., Perez Vega, R., Taheri, B., Thompson, J. and Yalinay, O. (2017) Travelling for Umrah: destination attributes, destination image, and post travel intentions. The Service Industries Journal, 37 (7-8). pp. 448-465. ISSN 1743-9507 doi: https://doi.org/10.1080/02642069.2017.1333601 Available at https://centaur.reading.ac.uk/70393/ **Qo'shimcha adabiyotlar:** 1. "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi PF-4947-sonli Farmoni. 2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022 yil 1 yanvardagi PF-52 sonli "Turizm, madaniyat, madaniy meros va sport sohalarini yanada rivojlantirish uchun qo'shimcha sharoitlar yaratish to'g'risida" gi Farmoni mohiyati 3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022 yil 4 apreldagi PQ-232 sonli "Ichki turizm xizmatlarini diversifikatsiya qilishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida" gi Qarori. **Axborot manbaalari:** 1. www.gov.uz - O'zbekiston Respublikasining hukumat portali. 2. www.lex.uz - O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi. 3. www. world-tourism.org – Butunjahon turizm tashkiloti
8	Fan dasturi Samarqand iqtisodiyot va servis instituti O`quv uslubiy kengashining 2024-yil 29 avgustdagi 1-sonli yig`ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№ 40-15-25
9	**Fan/modul uchun ma'sul:** **A.P.Maxmudova** – SamISI "Turizm" kafedrasi dotsenti, PhD
10	**Taqrizchilar:** **F.Mullajanov** – "Dinara tur" MChJ direktori; **Z.O. Raximov** – SamISI "Turizm" kafedrasi dotsenti, i.f.n.

	3-mavzu. Islom dinida ziyorat turizmi asosini tashkil etuvchi diniy marosimlar Dinlarning paydo bo'lish tarixi. Islom dinidagi turili yo'nalishlar, oqimlar va konstessiyalarning o'ziga xos jihatlari. Islom dinida ziyorat qilish bilan bog'liq qoidalar: haj va umra ziyorati, turli darajadagi ziyoratgohlarni ziyorat qilish. **4-mavzu. Ziyorat turizmining tashkiliy-huquqiy asoslari** Ziyorat turizmning tashkiliy asoslari. Ziyorat turizmning xalqaro huquqiy asoslari: Manila deklaratsiyasi, Inson huquqlari deklaratsiyasi va boshqalar. Ziyorat turizmning milliy huquqiy asoslari: O'zbekiston Respublikasi "Turizm to'g'risida"gi Qonuni, ziyorat turizmini jadal rivojlantirishning me'yoriy hujjatlari. **5-mavzu. Ziyorat turizmi infratuzilmasi** Ziyorat turizm tarkibi va mohiyati. Ziyorat turizmida transport infratuzilmasining o'ziga xos jihatlari. Ziyorat turizmida mehmonxona xo'jaligi infratuzilmasining o'ziga xos jihatlari. Ziyorat turizmida umumiy ovqatlanish infratuzilmasining o'ziga xos jihatlari. Ziyorat turizmida qo'shimcha xizmatlarni ko'rsatish infratuzilmasining o'ziga xos jihatlari. **6-mavzu. Turli mamlakatlarda ziyorat turizmini rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari** Yevropada ziyorat turizmini rivojlantirishning o'ziga xos jihatlari. Xitoyda ziyorat turizmini rivojlantirishning o'ziga xos jihatlari. Hindistonda ziyorat turizmini rivojlantirishning o'ziga xos jihatlari. Shimoliy va Janubiy Amerikada ziyorat turizmini rivojlantirishning o'ziga xos jihatlari. Afrika mintaqasida ziyorat turizmini rivojlantirishning o'ziga xos jihatlari. **7-mavzu. Islom mamlakatlarida ziyorat turizmini rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari** Fors qurfazining arab mamlakatlarida ziyorat turizmini rivojlantirishning o'ziga xos jihatlari. Saudiya Arabistonida ziyorat turizmini rivojlantirishning o'ziga xos jihatlari. Malayziya va Singapurda ziyorat turizmini rivojlantirishning o'ziga xos jihatlari. Turkiyada ziyorat turizmini rivojlantirishning o'ziga xos jihatlari. Markaziy Osiyo mintaqasida ziyorat turizmini rivojlantirishning o'ziga xos jihatlari. **8-mavzu. O'zbekistonda ziyorat turizmi turlarini tashkil etishning o'ziga xos tomonlari** Samarqandda ziyorat turizmini tashkil etishning o'ziga xos tomonlari. Buxoroda ziyorat turizmini tashkil etishning o'ziga xos tomonlari. Toshkentda ziyorat turizmini tashkil etishning o'ziga xos tomonlari. Qashqadaryo vohasida ziyorat turizmini tashkil etishning o'ziga xos

	tomonlari. Surxondaryo vohasida ziyorat turizmini tashkil etishning o'ziga xos tomonlari. Farg'ona vodiysida ziyorat turizmini tashkil etishning o'ziga xos tomonlari. **9-mavzu. Ziyorat turizmini tashkil etish va o'tkazishda malakali kadrlarga quyiladigan talablar.** Ziyoratgohlarida faoliyat ko'rsatayotgan xodimlarga quyiladigan talablar. Halol standarti asosida faoliyat ko'rsatadigan xodimlarga quyiladigan talablar. **III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar** *Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:* 1. Ziyorat turizmi: tushunchasi, mohiyati, tarkibi va rivojlanishining asosiy jihatlari 2. Turli dinlarda ziyorat turizmi asosini tashkil etuvchi diniy marosimlar 3. Islom dinida ziyorat turizmi asosini tashkil etuvchi diniy marosimlar 4. Ziyorat turizmining tashkiliy-huquqiy asoslari 5. Ziyorat turizmi infratuzilmasi 6. Turli mamlakatlarda ziyorat turizmini rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari 7. Islom mamlakatlarida ziyorat turizmini rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari 8. O'zbekistonda ziyorat turizmi turlarini tashkil etishning o'ziga xos tomonlari 9. Ziyorat turizmni tashkil etish va o'tkazishda malakali kadrlarga quyiladigan talablar. **IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar** *Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan topshiriqlar:* 1. Dinlarning paydo bo'lish tarixi. 2. Samarqandda ziyorat turizmini tashkil etishning o'ziga xos tomonlari. 3. Qashqadaryo vohasida ziyorat turizmini tashkil etishning o'ziga xos tomonlari. 4. Fors qurfazining arab mamlakatlarida ziyorat turizmini rivojlantirishning o'ziga xos jihatlari. 5. Ziyorat turizm tarkibi va mohiyati. 6. Yevropada ziyorat turizmini rivojlantirishning o'ziga xos jihatlari. 7. Amerikada ziyorat turizmini rivojlantirishning o'ziga xos jihatlari. 8. Surxondaryo vohasida ziyorat turizmini tashkil etishning o'ziga xos tomonlari. 9. Buddizm dinida ziyorat qilish bilan bog'liq qoidalar. 10. Toshkentda ziyorat turizınini tashkil etishning o'ziga xos tomonlari. 11. Islom dinida ziyorat qilish bilan bog'liq qoidalar: haj va umra ziyorati, turli darajadagi ziyoratgohlarni ziyorat qilish.

	12. Buddizm dinida ziyorat qilish bilan bog'liq qoidalar. 13. Ziyorat turizmning milliy huquqiy asoslari: O'zbekiston Respublikasi "Turizm to'g'risida"gi Qonuni, ziyorat turizmini jadal rivojlantirishning me'yoriy hujjatlari. 14. Ziyorat turizmida umumiy ovqatlanish infratuzilmasining o'ziga xos jihatlari. 15. Ziyorat turizmida qo'shimcha xizmatlarni ko'rsatish infratuzilmasining o'ziga xos jihatlari.
4	**V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)** Fanni o'zlashtirish natijasida magistrant: - mamlakatning turizm sohasini rivojlantirishda ziyorat turizmining roli va uni boshqarish funksiyalari, ziyorat turizm faoliyatini tashkil etish va boshqarish xususiyatlari haqida ***tasavvurga ega bo'lishi***; - ziyorat turizmining faoliyat ko'rsatishida jalb qilinadigan kadrlarni rejalashtirish, ziyorat turizmining sub'ektlari o'rtasidagi tashkiliy mexanizmlar faoliyatini tashkil etish, ziyorat turizmni shakllantirishning nazariy asoslarini, ziyorat turizmlar faoliyatini takomillashtirishdagi innovatsiyalarni ***bilishi va ulardan foydalana olishi;*** - milliy iqtisodiyotda ziyorat turizmi turlarini tashkil qilishning ustuvorliklari va muammolarini aniqlash, ziyorat turizmiga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash, ziyorat turizmi sub'ektlar faoliyatini baholash, ularning faoliyatini tashkil etish va boshqarish ***ko'nikmalariga ega bo'lishi.***
5	**VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:** • ma'ruzalar; • amaliy ishlarni bajarish va xulosalash; • interfaol keys-stadilar; • blits-so'rov; • guruhlarda ishlash; • taqdimotlar namoyishi; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
6	**VII. Kreditlarni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar xaqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ish yoki testni topshirish.
7	**Asosiy adabiyotlar:** 1. Boltabayev M.R., Tuxliyev I.S., Safarov B.SH., Abduxamidov S.A.. Turizm: nazariva va amaliyot. —T.: "Barkamol fayz media" nashriyoti, 2018, 400 bet 2. Tuxliyev I.S., Abduxamidov S.A.. Turizm: nazariva va amaliyot. —T.: "Fan va texnologiya" nashriyoti, 2020, 420 bet